

David Rees AS
Dirprwy Llywydd
Cadeirydd, Pwyllgor y Llywydd
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

13 Medi 2023

Annwyl Cadeirydd,

Adroddiadau etholiad Mai 2023 y Comisiwn Etholiadol

Mae'n bleser rhannu adroddiadau'r Comisiwn ar etholiadau lleol Mai 2023 yn [Lloegr](#) a [Gogledd Iwerddon](#), sydd wedi'u cyhoeddi heddiw.

Ar y cyfan, canfuom fod yr etholiadau'n cael eu cynnal yn dda a bod gan bleidleiswyr hyder yn y system. Fodd bynnag, mae'r adroddiad hefyd yn nodi sawl her i bleidleiswyr, gweinyddwyr ac ymgyrchwyr. Mae angen gweithredu ar frys mewn rhai meysydd cyn etholiad cyffredinol nesaf Llywodraeth y DU lle byddai disgwyl nifer uwch o bleidleiswyr, gan gynnwys y rhai nad ydynt yn dueddol o bleidleisio mewn etholiadau lleol ac sydd felly'n debygol o fod yn llai cyfarwydd â newidiadau diweddar.

Roedd y gofyniad ID pleidleiswyr yn rhwystr i rai pleidleiswyr ac mae'n debygol o gael mwy o effaith ar etholiadau lle mae nifer uwch o bobl yn pleidleisio. Felly, rydym yn cyflwyno nifer o argymhellion penodol i Lywodraeth y DU eu hystyried, a fyddai'n ehangu hygyrchedd a chymorth i bleidleiswyr. Mae'r rhain yn cynnwys:

- adolygu'r rhestr o ddogfennau adnabod a dderbynnir i nodi a ellid ychwanegu dogfennau ychwanegol
- archwilio a ellir gwthio'r dyddiad cau ar gyfer gwneud cais am yr ID am ddim yn nes at y diwrnod pleidleisio
- darparu opsiynau ar y diwrnod pleidleisio i bleidleiswyr heb ID derbyniol, megis pleidleisiwr cofrestredig arall yn gallu 'tystio' pwy ydynt.

Mae gallu a gwytnwch timau etholiadau yn parhau i fod yn bryder sylweddol ar gyfer y broses barhaus o gynnal etholiadau effeithiol. Bydd newidiadau sy'n dod i rym o ganlyniad i'r Ddeddf Etholiadau yn ychwanegu gweinyddiaeth a chymhlethdod pellach i system sydd eisoes dan bwysau. Rydym yn argymhell bod Llywodraeth y DU yn sicrhau bod dibyniaethau a risgiau cyflawni yn cael eu rheoli'n ofalus ar gyfer newidiadau yn y dyfodol.

Os hoffech drafod canfyddiadau'r adroddiad yn fanylach, byddem yn hapus i gysylltu â'ch swyddogion i drefnu cyfarfod.

Yr eiddoch yn gywir,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'RT' or similar initials, written in a cursive style.

Rhydian Thomas,
Pennaeth y Comisiwn Etholiadol, Cymru

David Rees MS
Deputy Llywydd
Chair, Llywydd's Committee
Senedd Cymru
Cardiff Bay
Cardiff
CF99 1SN

13 September 2023

Dear Chair,

Electoral Commission May 2023 election reports

I am pleased to share the Commission's reports on the May 2023 local elections in [England](#) and [Northern Ireland](#), which have been published today.

Overall, we found the elections were well run and voters have confidence in the system. However, the report also identifies several challenges for voters, administrators and campaigners. Urgent action is needed in some areas ahead of the next UK Government general election where a higher number of voters would be expected, including those who do not tend to vote at local elections and so are likely to be less familiar with recent changes.

The voter ID requirement posed a barrier to some voters and is likely to have a larger impact at higher turnout polls. As such, we are putting forward a number of specific recommendations for the UK Government to consider, which would expand accessibility and support for voters. These include:

- reviewing the list of accepted ID to identify if additional documents could be added
- exploring whether the deadline for applying for the free ID can be pushed closer to polling day
- providing options on polling day for voters without accepted ID, such as another registered voter being able to 'vouch' for their identity.

The capacity and resilience of elections teams remains a significant concern for the ongoing delivery of well-run elections. Incoming changes from the Elections Act will add further complexity and administration to a system already under strain. We are recommending that the UK Government ensures that dependencies and delivery risks are carefully managed for future changes.

If you would like to discuss the report's findings in more detail, we would be happy to liaise with your officials to arrange a meeting.

Yours sincerely,

Rhydian Thomas,
Head of the Electoral Commission, Wales